

העלון השבועי שלך

האורח שלום

❖ יוצא לאור ע"י בית המדרש אור שלום ❖ קרית ארבע ת.ד. 88 מיקוד 90100 ❖ העורך - בן ישי עזיהו ❖
/http://www.ohrshalom.net info@ohrshalom.net

משנכנס אדר מרבין בשמחה

כאשר ט"ו אדר (שושן פורים) חל בשבת, ערים המוקפות חומה מימות יהושע בן-נון כמו ירושלים ויריחו חוגגות את פורים על פני שלושה ימים - שישי, שבת וראשון:

זכר למחצית השקל

יום חמישי : לפני קריאת המגילה בערב פורים נוהגים לתת מטבעות שערכם מחצית השקל לעניים (מחצית השקל שווה כ-10 גרם כסף טהור - כ-9 ₪). מנהג זה הוא לזכר מחצית השקל שהיו ישראל נותנים בחודש אדר בזמן שבית המקדש היה קיים לצורך קניית קורבנות ציבור.

יום שישי: קוראים את המגילה (יום חמישי בלילה ושישי בבוקר) ונותנים מתנות לאביונים.

יום שבת: אומרים את תפילת "על הנסים" בתפילת שמונה-עשרה ובברכת המזון של שבת וקוראים בתורה בספר שמות בפרשת "בשלח" - "ויבא עמלק" (שמות יז, ח).

יום ראשון: עורכים את סעודת פורים ושולחים משלוחי מנות איש לרעהו.

פורים משולש חל רק על ערים המוקפות חומה מימות יהושע בן-נון כמו ירושלים ויריחו, ערים שאינן מוקפות חומה מימות יהושע בן-נון (ערי הפרזות) חוגגות ב-ט"ו אדר כרגיל.

"וימי הפורים האלה לא יעברו מתוך היהודים וזכרם לא יסוף מזרעם" (אסתר ט, כח).

פורים נחוג לזכר נס הצלת היהודים מגזירת המן בימי אחשורוש, אשר ביקש "להשמיד להרוג ולאבד את כל היהודים מער ועד זקן טף ונשים ביום אחד" (אסתר ג, יג).

פורים נקרא על שם הפור (גורל) שהפיל המן לקביעת התאריך בו תבוצע מזימתו. בהתאם לפור קבע המן את י"ג אדר ליום בו יושמדו היהודים ברחבי הממלכה.

שושן פורים: על שם יהודי שושן החוגגים את נס הפורים בט"ו אדר ולא בי"ד.

תקנת חכמים - "לקיים את ימי הפורים האלה בזמניהם": בימי מרדכי ואסתר נלחמו היהודים שגרו בשושן עיר הבירה של פרס בשונאיהם ב-י"ג אדר וגם למחרתו ב-י"ד באדר וחגגו את שמחת הניצחון רק ב-ט"ו אדר כיום משתה ושמחה. רצו חכמי ישראל שבאותו הדור לחלוק כבוד לארץ ישראל שהיתה חרבה ולזכור אותה באמצעות נס זה ולכן קבעו שערים המוקפות חומה מימות יהושע בן-נון כמו ירושלים ויריחו, יחשבו כשושן ויחגגו את פורים ב-ט"ו אדר.

מצוות ומנהגי היום:

קריאת המגילה - מצוות עשה מדברי סופרים לקרוא בציבור את מגילת אסתר בלילה וביום. מצווה זו מבוססת על הנאמר בגמרא במסכת מגילה: "שלחה אסתר לחכמים- קבעוני לדורות".

הקורא את המגילה מברך שלוש ברכות לפני הקריאה והן:

(א) "ברוך אתה יהוה אלוהינו מלך העולם אשר קדשנו במצוותיו וציוונו על מקרא מגילה". (נשים מברכות- לשמוע מגילה").

(ב) "ברוך אתה יהוה אלוהינו מלך העולם שעשה נסים לאבותינו בימים ההם בזמן הזה".

לאחר סיום קריאת המגילה יש לגלול את המגילה מפני כבודה ולברך:

"ברוך אתה יהוה אלוהינו מלך העולם הרב את ריבנו והדן את דיננו והנוקם את נקמתנו והמשלם גמול לכל אויבי נפשנו והנפרע לנו מצרינו, ברוך אתה יהוה הנפרע לעמו ישראל מכל צריהם האל המושיע".

(קורא יחיד אינו מברך ברכה זו).

לאחר סיום אמירת ברכת "הרב את ריבנו" אומרים:

"ארור המן, ברוך מרדכי, ארוה זרש, ברוכה אסתר, ארורים כל הרשעים, ברוכים כל ישראל, וגם חרבונה זכור לטוב".

משתה ושמחה

מצווה להרבות בסעודת פורים לאכול בשר ולשתות יין ולשמוח. ביטויי השמחה בפורים הם גשמיים מכיוון שהסכנה היתה גשמית - המן רצה להשמיד את הגוף היהודי, לכן קבעו חכמים לשמח את הגוף ע"י אכילה ושתיה.

"אמר רבא: חייב אדם לבסומי בפוריא עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגילה ז ע"ב).
מכיוון שכל הנסים שנעשו לנו בימי אחשוורוש היו בעת משתה היין: ושתי סולקה מהמלכות ע"י משתה, אסתר באה תחתיה ע"י משתה ומפולת המן היתה אף היא ע"י משתה, לכן מצווה לשתות יין בכדי להזכיר את הנס.

"אין אנו מצווים להשתכר ולהפחית שכלנו מתוך השמחה, שלא נצטוונו על שמחה של הוללות ושל שטות, אלא בשמחה של תענוג, שנגיע מתוכה לאהבת ה' על הנסים שעשה לנו" (המאירי).

משלוח מנות

מצווה לשלוח ביום פורים לפחות לאדם אחד שני סוגים של מאכלים או משקים שראויים למאכל או למשתה כמות שהם. מטרת המצווה להרבות אהבה ואחוה בעם ישראל זכר למאמר אסתר למרדכי: "לך כנוס את כל היהודים" (אסתר ד, טז).

מתנות לאביונים

מצווה לתת ביום פורים לפחות שתי מתנות (אוכל/משקה/בגד/כסף) לשני אביונים: "מוטב לאדם להרבות במתנות לאביונים מלהרבות בסעודתו, שאין שמחה גדולה ומפוארת אלא לשמח לב עניים ויתומים" (רמב"ם, הלכות מגילה ב, יז).

קריאה בתורה

מכיוון שהמן היה מזרע עמלק נוהגים בתפילת שחרית של פורים לפני קריאת המגילה לקרוא בתורה בספר שמות בפרשת "בשלח" - "ויבא עמלק" (שמות יז, ח).

אמירת תפילת "על הנסים"

התפילה עוסקת במהותו של נס פורים ונאמרת בתפילת שמונה-עשרה ובברכת המזון של פורים.

תחפושות

מנהג ישראל להתחפש בפורים כדי שלא יכירו בין המן למרדכי ובזה מקיימים גם את מצוות חכמים: "עד דלא ידע בין ארור המן לברוך מרדכי" (מגילה ז ע"ב).

"כל המועדים בטלים וימי הפורים אינם בטלים" (מדרש משלי ט, תתקמד)